

Leerplan Cultuurbeschouwing

Het Leerbos

1. Inleiding
2. Situering
 - 2.1. Cultuurbeschouwing en De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
 - 2.2. Cultuurbeschouwing en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen
 - 2.3. Cultuurbeschouwing en de Ontwikkelingsdoelen en Eindtermen
 - 2.4. Cultuurbeschouwing en ons Pedagogische Project
3. Cultuurbeschouwing in Het Leerbos
 - 3.1. Visie
 - 3.2. Doelgroep
4. Slot

1. Inleiding

2. Situering

2.1. Cultuurbeschouwing en De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

De lesonderwerpen en doelstellingen die in dit leerplan worden opgenomen zijn in overeenstemming met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Deze lesonderwerpen en doelstellingen zijn tevens conform het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Kinderrechten zijn mensenrechten, maar kinderen zijn een bijzonder soort mensen. Enerzijds hebben kinderen nood aan veiligheid en bescherming, anderzijds willen we hen ondersteunen in hun ontwikkeling tot volwaardige burgers met een eigen inspraak- en beslissingsrecht over het leven en de maatschappij. Om deze inhoud te waarborgen, nemen we een verwijzing naar deze rechten op in onze jaarplannen verder in dit leerplan.

2.2. Cultuurbeschouwing en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)

Het opvoeden van onze leerlingen tot die burgers met eigen inbreng en beslissingsrecht willen we koppelen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Deze 17 doelen zijn door de landen die aangesloten zijn bij de Verenigde Naties afgesproken om tegen 2030 van de wereld een betere plek te maken. Dit mondiaal kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs en klimaatcrisis gebruiken wij als kompas om dagelijks kritisch te kijken en om te gaan met de wereld om ons heen. Deze focus zal ook opgenomen worden in onze jaarplannen verder in dit leerplan.

2.3. Cultuurbeschouwing en de Ontwikkelingsdoelen en Eindtermen

In het Decreet Basisonderwijs zijn "ontwikkelingsdoelen voor het kleuteronderwijs" en "eindtermen voor het lager onderwijs" opgenomen. Hiermee bepaalt de Vlaamse Overheid de maatschappelijke opdracht van elke school.

Deze ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelen op het vlak van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die de overheid wenselijk acht voor die leerlingenpopulatie en die de school bij haar kleuters moet nastreven.

De eindtermen voor het lager onderwijs zijn minimumdoelen die de overheid noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingenpopulatie. Met minimumdoelen wordt bedoeld: een minimum aan kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes bestemd voor die leerlingenpopulatie. Deze eindtermen kunnen leergebiedgebonden of leergebiedoverschrijdend zijn.

De eindtermen die opgenomen worden in de lessen Cultuurbeschouwing worden geïmplementeerd volgens de 4 basisprincipes en hebben ook voor de samenhang tussen de verschillende leergebieden en domeinen.

We zetten hierbij in op actief leren in een krachtige en rijke leeromgeving waarbij leerlingen kansen krijgen om hun eigen leerproces in handen te nemen.

Hierbij streven we een brede en harmonische vorming na, waarbij de kinderen kansen krijgen om competenties te ontwikkelen in realistische situaties en kunnen leren vanuit de werkelijkheid. Hierbij hebben we aandacht voor een harmonische persoonlijkheidsontwikkeling waarbij cognitieve, motorische en sociaal-emotionele aspecten worden aangesproken zodat onze leerlingen hierbij telkens kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes kunnen ontwikkelen.

Waar nodig wordt bijkomende hulp en ondersteuning geboden aan leerlingen die het om een of andere reden moeilijk hebben. Zo willen we zorgbreed werken met een goede dialoog tussen de ouders en de school.

De visie die gehanteerd wordt bij het selecteren en formuleren van doelstellingen is algemeen maatschappelijk aanvaard zodat het onderwijs leerlingen kan ondersteunen bij het geleidelijk uitbouwen van hun persoonlijk leven en hun kritisch-creatief functioneren in de samenleving. Daarbij wordt er uitdrukkelijk rekening mee gehouden dat kinderen verschillen in persoonlijkheid, talenten en achtergrond.

Ook deze eindtermen zullen terug te vinden zijn in de jaarplannen in dit leerplan.

2.4. Cultuurbeschouwing en ons Pedagogische Project

Wij willen onze school richten naar kinderen met een groot leervermogen en een ruime wereldse interesse. Hierbij willen we gebruik maken van het Schoolwide Enrichment Model van Renzulli.

We bieden een krachtige leeromgeving aan met een veilig klasklimaat (klasafspraken, werken aan de klassfeer en bespreken van conflicten, structuur, fouten maken mag, ...), een talig klimaat (voldoende spreekkansen, talige hoeken, aandacht voor lezen en leesondersteuning, het leren van andere talen dan Frans...), en betekenisvolle taken. In dit hele leerproces zullen we telkens kleine haalbare doelen vooropstellen waar kinderen ook duidelijk zicht krijgen op hun groeiproces.

Onze bouwstenen:

In het Leerbos krijgen kinderen de kans om interesses te ontwikkelen op een dieper niveau. De experts maken kinderen warm voor hun vakgebied, nadien kunnen ze dan zelf kiezen uit het aanbod waar zij dieper op in willen gaan.

Bij het verdiepen in eigen project is er aandacht voor probleemoplossende denkvaardigheden (creatief denken, samenwerken, kritisch denken, computervaardigheden, mediawijsheid, communicatietechnieken,...) waar er in de 21ste eeuw sterke nood aan is.

Bij dit model wordt er permanent geëvalueerd aan de hand van een portfolio, zo krijgen kinderen de gelegenheid om aan hun persoonlijk talent te werken.

Omdat we vaak merken dat ontwikkelingsgelijken niet noodzakelijk leeftijdsgenoten zijn, kiezen we voor één hechte groep leerlingen die elk op hun eigen niveau vooruitgang boeken. Hiervoor maken we per kind een groeiplan op. Het groeiplan zal verschillende keren per jaar geëvalueerd worden.

We besteden extra aandacht aan differentiatie naar boven. We kiezen naast een stevige basis vooral voor verdiepingsopdrachten. We proberen onze kinderen zo dagelijks uit te dagen en in hun zone van de naaste ontwikkeling te brengen. Kinderen moeten zo niet wachten op de andere leerlingen en doorlopen het curriculum op hun eigen niveau.

We kiezen ervoor om in samenwerking te treden met het woonzorgcentrum, zo leren kinderen niet alleen zorg dragen voor elkaar, maar ook voor een kwetsbare groep binnen de bevolking. Bovendien kunnen de bewoners perfecte experts zijn als het gaat over oorlogsverhalen, geschiedenisthema's...

Ook binnen de klas uniek leren kinderen waarden als respect, aandacht, zorgzaamheid, begrip,...

3. Cultuurbeschouwing in Het Leerbos

3.1. Inhouden

In cultuurbeschouwing willen we aandacht hebben voor

- filosofische, spirituele en theologische ontwikkeling
- ontwikkeling van normen en waarden
- esthetische ontwikkeling
- een brede kijk op de wereld om ons heen
- kritisch en creatief denken
- seksuele en relationele ontwikkeling

Deze onderdelen kunnen vakoverschrijdend en op verschillende momenten in het jaar aan bod komen tijdens onze werking.

Toch kiezen we ervoor om cultuurbeschouwing ook als lesmoment op ons lessenrooster te plaatsen. Zo willen we het aan bod komen van deze inhouden bewaken. Wekelijks zal er een lesmoment voorzien worden waarbij de leerlingen zullen deelnemen aan een deel van het project. Tegen het eind van een thema zullen alle leerlingen alle delen van het project ervaren hebben.

We zetten sterk in op de eigen inbreng van onze leerlingen. Indien nodig zullen deze plannen en inhouden dus worden bijgestuurd vanuit vragen of ervaringen uit hun leefwereld.

Bijkomend ronden wij dagelijks onze klaswerking af met een afsluiter. Ook deze

- o mindset-maandag waarbij we inzetten op zelfzorg en persoonlijke groei
- o doe-het-samen-dinsdag waarbij de aandacht hebben voor groepsvorming
- o denk-creatief-donderdag waarbij we out of the box denken

dragen bij aan de brede en harmonische groei van onze leerlingen.

3.2. Doelgroep

Indeling

Zoals in ons pedagogische project omschreven, kiezen wij ervoor om de leerlingen niet alleen met leeftijdsgenoten te laten samenwerken en -leren. Voor de activiteiten ivm cultuurbeschouwing zal er dus ook gewerkt worden met variabele lesgroepen.

Frequentie

Onze drie jaarplannen worden zo ingepland dat onze leerlingen alle lesonderwerpen minstens twee keer zullen aangeboden krijgen doorheen hun traject doorheen de lagere school. Een eerste maal in de onderbouw waarbij we de nadruk leggen op het verkennen en oriënteren binnen dat onderwerp. En een tweede keer in de bovenbouw waarbij we het verwerven en beheersen van dit onderdeel nastreven.

Uitzondering

Voor het onderdeel seksuele en relationele vorming zal echter wel gekozen worden voor een jaarlijks moment, specifiek voor de leerlingen van de derde graad.

4. Slot

Ons leerplan cultuurbeschouwing is opgevat als een groeiplan.

Op voorhand verdeelden we thema's over 3 schooljaren, gaandeweg worden deze thema's aangevuld met doelen en lesonderwerpen.

We startten in september 2020 als school en waren toen vooral zoekende.

Vanaf schooljaar 2021-2022 begint ons plan dus te lopen en kan je de te bereiken doelen dan ook raadplegen. De komende schooljaren wordt dit aangevuld tot een definitief leerplan

Dit blijft voor ons een werkdocument, waarbij er steeds ingespeeld wordt op de maatschappelijke kwesties die rond ons gebeuren.

Ook de samenwerking met het woonzorgcentrum wordt hierin opgenomen als 'zorg voor de ander' door Covid konden sommige activiteiten slechts doorgaan op een lager pitje.

We hebben gekoppeld aan cultuurbeschouwing ook groeifeesten.

Dit voor de kinderen in het 1ste en 6de leerjaar.

Hier staan onderwerpen centraal als groeien, vrijheid, talenten, complimenten, ... We vinden het belangrijk dat op deze cruciale momenten in het leven even stilgestaan wordt.

Hier zal er ook elk jaar variatie geboden worden tussen verschillende thema's, afhankelijk van de noden van de groep.